

मस्यार्इदी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मस्यार्इदी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दर्इ चरणमा विभाजन गरिएको छः

भाग - १

लिखित परीक्षा (Written Examination) —

प्रथम चरण

पूर्णाङ्क:-१००

द्वितीय चरण

पूर्णाङ्क:-१००

भाग - २

अन्तिम चरण (Final Examination) — अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:-३०

लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)

१. लिखित परीक्षा:-प्रथम चरण (First Phase)

तालिका (१)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	पत्र संख्या*अङ्क	समय	
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामान्य बौषिक परीक्षण (General Knowledge & General Mental Ability Test)	१००	४०	चस्तुग त (Objective)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Questions)	२५ प्रश्न*२ अङ्क	४५ मिनेट
	सेवा सम्बन्धित कार्य ज्ञान(Job Based knowledge)				२५ प्रश्न*२ अङ्क		

२. लिखित परीक्षा:-द्वितीय चरण (Second Phase)

तालिका (२)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	पत्र संख्या*अङ्क	समय	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य ज्ञान (General Knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर (Short Answer) लामो उत्तर (Long Answer)	१२ प्रश्न*५ अङ्क ४ प्रश्न*१० अङ्क	२ घण्टा १५ मिनेट

अन्तिम चरण- अन्तर्वार्ता (Interview)

मस्य्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मस्य्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

तालिका (३)

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परिक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०		बोर्ड अन्तर्वार्ता	-

द्रष्टव्यः

१. यो पाठ्यक्रम योजनालाई लिखित परीक्षा (प्रथम चरण र द्वितीय चरण) तथा अन्तिम चरण (अन्तर्वार्ता) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ।
२. माथि उल्लेखित सेवाका सबै समूहको लागि प्रथम र द्वितीय पत्र/विषयको विषयवस्तु एउटै (Common) र अनिवार्य हुनेछ तर तृतीय पत्र सेवा समूह सम्बन्धी विषय सेवा समूह अनुसार फरक फरक हुनेछ।
३. लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषय वस्तु जुन भाषामा छ सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजी मध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ। तर विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषा समेत प्रयोग गर्न सकिनेछ।
४. लिखित परीक्षाको माध्यम नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ।
५. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ। तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइनेछैन र अङ्क कट्टा पनि गरिनेछैन।
६. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइनेछैन।
७. परीक्षामा सोधिने प्रश्न संख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिए अनुसार हुनेछ।
८. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
९. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हेटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
१०. प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षाबाट छुनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरण (Second Phase) को लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।

मसुर्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मसुर्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

११. लिखित परीक्षाको प्रथम चरण (First Phase) मा प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कको शतप्रतिशत अङ्क तथा द्वितीय चरण (Second Phase) को प्राप्ताङ्कहरू जोडी कूल अङ्कको आधारमा लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गरिनेछ।
१२. लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तिम चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।
१३. लिखित परीक्षा र अन्तिम चरणको अन्तर्वार्ताको कुल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ।
१४. पाठ्यक्रम लागू मिति: - २०८१/०५/१८

मसुर्याङ्दी गाउँपालिका

प्रथम पत्र (Paper I):-

मसुर्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मसुर्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण तथा सेवा सम्बन्धित कार्य ज्ञान

भाग (Part I):

सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण

General Awareness and General Aptitude Test

खण्ड (Section-A): (१५ प्रश्न * २ अङ्क = ३० अङ्क)

१. सामान्य ज्ञान (General Awareness)

(१६ अङ्क)

- १.१ नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू
- १.२ नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धि जानकारी
- १.३ नेपालको आर्थिक अवस्था र संघिय तथा गण्डकी प्रदेशको चालु आवधिक योजना सम्बन्धि जानकारी
- १.४ जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जलवायु परिवर्तन र जनसङ्ख्या व्यवस्थापन
- १.५ मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू
- १.६ जनस्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धि सामान्य जानकारी
- १.७ नेपालको संविधानमा मौलिक हक र कर्तव्य, संघ, प्रदेश र स्थानिय तहको अधिकार क्षेत्र सम्बन्धि सामान्य जानकारी
- १.८ नेपालमा लिकतान्त्रिक व्यवस्था र शंघिय शासन प्रणालि सम्बन्धि सामान्य जानकारी
- १.९ संयुक्त राष्ट्रसंघ सम्बन्धि जानकारी
- १.१० क्षेत्रिय संगठन (सार्क र विमस्टेक) सम्बन्धि जानकारी
- १.११ राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय महत्वका समसामयीक गतिविधिहरू

२. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management)

(१४ अङ्क)

- २.१ कार्यालय व्यवस्थापन

मस्युङ्दी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मस्युङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपूर्ति गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

- २.१.१ कार्यालय (Office): परिचय, महत्त्व, कार्य र प्रकार
- २.१.२ सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरू
- २.१.३ कार्यालय श्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार
- २.१.४ कार्यालयमा सञ्चारको महत्त्व, किसिम र साधन
- २.१.५ कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure): पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration and Dispatch), परिपत्र (Circular), तोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार पार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू
- २.१.६ अभिलेख व्यवस्थापन (Record management)
- २.१.७ सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन (Public Procurement Management) सम्बन्धि सामान्य जानकारी (खरिद योजना, लागत अनुमान र खरिदका विधिको प्रकार)
- २.१.८ कार्यालयमा सूचना प्रविधिको प्रयोग (Windows ,Word, Excel, Presentation System, Email,Internet, Social Media)
- २.२ गण्डकी प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवा सम्बन्धि कानूनी व्यवस्थाहरू:
  - २.२.१ गण्डकी प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्याहरू
  - २.२.२ कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, विदा, विभागीय सजाय र अवकाश
  - २.२.३ कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण र कर्तव्यहरू
- २.३ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- २.४ सरकारी बजेट सम्बन्धि सामान्य जानकारी
- २.५ सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरीका र माध्यमहरू
- २.६ सार्वजनिक वडापत्र (Public Charter): महत्त्व र आवश्यकता

मस्यार्ङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मस्यार्ङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

२.७ सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रकृया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धि
जानकारी

२.८ मानविय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरीक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन

खण्ड (Section-B): (१० प्रश्न * २ अङ्क = २० अङ्क)

३. सामान्य अभिक्षमता परिक्षण (General Aptitude Test)

३.१ साब्दिक अभिक्षमता परिक्षण (verbal Aptitude Test): यस परिक्षणमा शब्द ज्ञान (Vocabulary),
अनुक्रम (Alphabet Series), समरूपताको (Analogy), वर्गिकरण (Classification), कोडिङ-डिकोडिङ
(coding-Decoding), दिशा र दुरी ज्ञान परिक्षण (Direction and Distance Sense Test), तर्क विचार
सम्बन्धी (Logical Reasoning), आगमन र निगमन (Induction and Deduction), पंक्तिक्रम (Ranking
Order) आदि विषय वस्तुबाट प्रश्न समावेश गरिनेछ।

३.२ सङ्ख्यात्मक अभिक्षमता परिक्षण (Numerical Aptitude test): यस परिक्षणमा अनुक्रम (Alphabet
Series), समरूपताको (Analogy), वर्गिकरण (Classification), कोडिङ (coding), अङ्क गणितिय तर्क/ क्रिया
सम्बन्धी (Common sense Test), प्रतिशत, भिन्न, अनुपात, अषत, समय र काम, छोट्टिएका अक्षरहरू र
संकेटको क्रम मिलाउने (Insert Missing Number/ Symbol), आदि विषयवस्तु बाट प्रश्नहरू समावेश
गरिनेछ।

३.३ अशाब्दिक अभिक्षमता परिक्षण (Non-Verbal/ Abstract Aptitude Test): यस परिक्षणमा अनुक्रम
(Series Test), समरूपता (Analogy), वर्गिकरण (Classification), भेन चित्र (Ven- Diagram), त्रिभुज, वर्ग
र बहुभुजहरूको रचना (Construction of Triangle, Square abd Polygon), चित्र वा आकृति बनावट र
विक्षेपण (Figure Formation and Describe), आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ।

मस्युडिदी गलुडडललकल गलुडकलरुडडललकलकुकु कलरुडललड

डुलडुले लडडुड
गणुडकी डुडेश, नेडलल

२०ॡ३

डसुडुडिदी गलुडडललकलकुकु करलर सेडलडल डडडुडुडी गलरु डलतल २०ॡ१/०ॡ/१ॡ गते डुरकलशलत वलडुडलडन नं. ०३-२०ॡ१/ॡ२ नल.ड.से.डुरल, नल.ड.सुवल.डुरल सलललडक कुडुथु डडकुकु डरलकुडलकुकु डलठुडकुरड

३.ॡ रुडु गलरुने (Verification Test) र अडलरुकुडल डरलकुषण(Filing Aptitude Test), रुडु गलरुने (Verification Test), डरलकुषणडल तथुडलङुकु (Data on Testing), सडखुडल वल शलडुडलक सुुकुनललरुडु गलुकु गलरुने कुडुडल डुडतल लगललडने अथवल सडलनतल वल डलनुनतल डुडतल लगललडने (Numerical or Verbal Information, Identification of Errors, Similarities and Differences) कलसलडल डुरशुडहरु सडलवेष हुनेकुन। डलरुडुडललरुडु अडलरुकुडल डरलकुषण (Filing Aptitude Test) डल शलडुडलक र सडखुडलतुडक डलरुडुडललरुडु (Verbal and Numerical Filing), वसुतु वल डुरकुरुडललरुडु वलरुडुडलललकुरड, सडखुडलतुडककुरड वल कललकुरड (Alphabetical, Numerical or Chronological Order of Items) अनुसलर सडलधलन गलरुने कलसलडकल डुरशुडहरु सडलवेष हुनेकुन।

३.ॡ नलरुडेशन अनुसलरण गलरुने (Follows the Instruction) र वलकुषेषणलतुडत तलरुकुकुतल डरलकुषण (Analytical Reasoning Test): नलरुडेशन अनुसलरण गलरुने (Follows the Instruction), डरलकुषण डलरुडुडललरुडु ललखलत नलरुडेशनलरुडु हुवहु अनुशलरण गलरु सडलधलन गलरुने कलसलडकल डुरशुडहरु सडलवेष हुनेकुन। वलकुषेषणलतुडत तलरुकुकुतल डरलकुषण (Analytical Reasoning Test) डल शलडुडलक वल सडखुडलतुडक वल अशलडुडलक (कलतुरलतुडक) (Literal or Numerical or Non-Verbal) कलसलडकल वलकुषेषणलतुडत तलरुकुकुतल (Analytical Logic) सडडनुधु डुरशुडहरु सडलवेष हुनेकुन।

डलग (Part II):-

सेडल सडडनुधलत कलरुडुडलन (Job Based- Knowledge)

(२ॡ डुरशुड * २ अङुकु = ॡ० अङुकु)

१. डुडेरलनरुडु

१.१ आनुतरलक डरलकुडलवु: नलडुले कुकल, गुलुु कुकल, डलते कुकलकल डुरडुख लकुषण, रुग नलडलन, उडकलर थथल रुकथलड

१.२ डलहुड डरलकुडलवु: कलरुनल, कुडुडल, उडलडुडु, तथल लुतुकुकु डुरडुख लकुषण, रुग नलडलन, उडकलर तथल रुकथलड

मर्स्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

- १.३ प्रमुख ब्याक्टेरियल रोगहरू: भ्यागुते रोग, पट्केरोग, चरचरे रोग, इन्टेरोटोसेमिया, थुनेलो, छषयरोग र जोन्स रोग काफ स्कोर र कोलिब्यासिलोसिस, फाउल टाइफाइड, कुखुराको हैजा, पुल्लोरम, खुर कुहिने रोग, ब्रुसेलोसिस तथा माइकोपल्जमोस लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम
- १.४ प्रमुख भाइरल रोगहरू: गौगोटि, पि.पि.आर, एभिएन ईन्फ्लुएन्जा, एभिएन लिम्फोईड ल्युकोसिस, खोरेत, रेबिज, स्वाइन फिवर, कुखुराको विफर, गम्बरो, रनिखेत तथा मरेक्स रोगका लक्षण, निदान, उपचार तथा रोकथाम:
- १.५ निम्न प्रजनन सम्बन्धी विकृति: कारण, लक्षण, उपचार तथा रोकथाम
  - १.५.१ साल नझर्ने
  - १.५.२ तुहिने
  - १.५.३ डिस्टोक्रिया
  - १.५.४ बाँझोपन
- १.६ जुनोटिक रोगहरू: दुधबाट सर्ने रोगहरू, मुसाबाट सर्ने रोगहरू र नेपालका प्राथमिकता जुनोटिक रोगहरू
- १.७ पशुपन्छीमा भिटामिन र खनिजको कमिबाट हुने रोगहरू
- १.८ गार्डभैसीका मेटाबोलिक रोगहरू: मिल्क फिवर, किटोसिस र डाउनर काउ सिन्ड्रोम
- १.९ दुसि तथा दुसि जन्य पदार्थबाट हुने रोगहरू
- १.१० प्रोटोजोवल रोगहरू: कक्सिडियोसिस तथा रक्त प्रोटोजोवल रोगहरूका प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम
- १.११ Emerging र Re-emerging पशु रोगहरू
- १.१२ नमुना सङ्कलन तथा सम्प्रेषण विधि
- १.१३ आधारभुत प्रयोगशाला उपकरणहरू तथा निर्मलिकरणका तरीकाहरू

मस्य्याइदी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मस्य्याइदी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

२. लाईभस्टक, पोलिट्र एण्ड डेरी डेभलपमेन्ट

२.१ गाईभैसीका जातहरू, तिनीहरूको शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू

२.१.१ उन्नत जात:जर्सि, होलस्टिन फ्रिजियन, ब्राउन स्वीस, हरीयाना

२.१.२ स्थानीय जात: अछामि, लुलु, खैला र चौरी

२.१.३ उन्नत जात: मुर्दा, निलिरभि भैसी

२.१.४ स्थानीय जात: लिमे, पार्कोटे र गड्डि

२.२ उन्नत तथा स्थानीय बाखाका जातहरू, तिनीहरूको शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू

२.२.१ जमुनापारी, बोयर, बारबरी, सानन, च्याङ्गा, सिन्हाल, खरी (पहाडि), तराई बाखा

२.३ उन्नत तथा स्थानीय भेडाका जातहरू, तिनीहरूको शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू

२.३.१ उन्नत नश्व: रामबुलेट, पोलवर्थ, बोर्डरलाइसेस्टर, रोम्नीमार्स, मेरिनो

२.३.२ स्थानीय नश्व: भ्याङ्लुङ, बरुवाल, कागे, लामपच्छे

२.४ उन्नत तथा स्थानीय सुडगुरका जातहरू, तिनीहरूको शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू

२.४.१ उन्नत जात: लयान्ड्रेस, योर्कसायर, हेम्पसायर, डियुरोक

२.४.२ स्थानीय जात: च्वाचे र हुराका शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू

२.५ उन्नत जातका कुखुराहरू: न्युहेम्पसायर, अष्ट्रलोर्प, हाइट लेगहर्न, गिरिराज तथा स्थानीय

जातको कुखुरा साकिनिको शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू

२.६ खसयो: ऊन तथा मासुको लागि पालिने खरायोका जातहरू र तिनीहरूको विशेषता

२.७ पशु आनुवांशिक श्रोत संरक्षण, विकास तथा उपयोग

२.८ व्यवसायीक पन्छीपालन विधि-- जात, खोर, दानापानी, खोप व्यवस्थापन

२.९ पशुपन्छी प्रजननका लागि छनौट तथा प्रजनन विधि

मस्युड्डी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मस्युड्डी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

- २.१० भाले खोजेको पोथीको लक्षण तथा प्रजनन गराउने उपयुक्त समय
- २.११ कृत्तम गर्भाधान विधि, पशु प्रजननको महत्त्व, कृत्रिम गर्भाधान कार्यमा उपयोग हुने उपकरणहरूको नाम तथा प्रयोग विधि प्रयोग विधी, Estrus Cycle, प्रजननसंग सम्बन्धित गाईभैसीको शरीरबाट निस्कने हर्मोन बारे साधारण जानकारी
- २.१२ पौष्टिक तत्वहरूको वर्गिकरण: कार्बोहाइड्रेट, प्रोटिन, चिल्लो पदार्थ, भिटामिन र खनिज पदार्थ
- २.१३ पशुपन्छीहरूको लागि सन्तुलित दाना तयार गर्ने विधी
- २.१४ घाँसपात संरक्षण: घाँस सुकाउने विधी र उपयोगिता
- २.१५ परालमा युरिया प्रयोग गर्ने विधि र उपयोगिता
- २.१६ उन्नत चरन घाँस तथा घाँस खिती तरीका
- २.१७ कोसे घाँस: स्टार्डलो, बर्सिम, कुड्डु, सिराट्रो, सेन्ट्रो, बोडी (Cow Pea), व्हाइट क्लोभर, रेडक्लोभर, कोटे, लुसर्न, डेस्मोडियम, केराउ, भेच
- २.१८ अकोषे घाँस: नेपियर, पारा, सेटेरीया, किकियु, राइग्रास, कक्सफुट, जै
- २.१९ डाले घाँस: इपिल इपिल, वडहर, कोइरालो, टाँकी, काभ्रो, पाखुरी, किम्बु, दवदवे, पैयु, बकेना, निभारो, बैस, भोटिपिपल
- २.२० नेपालमा घाँसेबालीका बीउ प्रमाणीकरण पद्धती
- २.२१ प्रचलित तथा उन्नत व्यवस्था अनुसार पशुपन्छीको गोठ र खोर बनाउन ध्यान दिनुपर्ने आधारहरू (गाई, भैसी, भेडा, कुखुरा, खरायो)
- २.२२ विभिन्न पशुपन्छीको भाले, माउ तथा बच्चाको स्याहार सुसार तथा आहाराको व्यवस्था
- २.२३ पशुपन्छीको गोठ, खोर सफासुघर राख्ने र जैविक सुरक्षा विधी
- २.२४ स्वच्छ दुध तथा स्वच्छ मासु उत्पादन
- २.२५ दुग्ध प्रशोधन गर्ने विधी
- २.२६ क्रिम, बटर, चिज, कुरौनी, घिउ, आइसक्रिम, दहि बनाउने विधि

मर्स्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

३. फिसरिज

- ३.१ माछाको परिभाषा, बाहिरी स्वरूप, विभिन्न अंग र ती अंगका कार्यहरू
- ३.२ नेपालमा पालिएका स्वदेशी र विदेशी माछाहरू र तिनका आहारविहार बारे साधारण ज्ञान
- ३.३ मत्स्य पालन पद्धती: पोखरी मत्स्य पालन, पिजडामा मत्स्य पालन तथा रेसवेमा मत्स्य पालन
- ३.४ मत्स्य पालनका तरिका (माछा तातको आधारमा)
  - ३.४.१ एक जातिय मत्स्य पालन
  - ३.४.२ बहुजातिय मत्स्य पालन
- ३.५ मत्स्य पालनका तरिका (सधनताको आधारमा)
  - ३.५.१ सामान्य मत्स्य पालन
  - ३.५.२ अर्ध सघन मत्स्य पालन
  - ३.५.३ सघन मत्स्य पालन
- ३.६ एकीकृत मत्स्य पालन तथा व्यवस्थापन
  - ३.६.१ धानखेतमा मत्स्य पालन
  - ३.६.२ पशुपालन र मत्स्य पालन
  - ३.६.३ फलाफूल, तरकारी खेती र मत्स्य पालन
- ३.७ गाउँघरमा रहेका पुरानो पोखरीहरूमा माछा पालन तथा व्यवस्थापन
- ३.८ माछा पालनको लागि पोखरीको निर्माण गर्न उपयुक्त स्थलको छनौटका आधारहरू
- ३.९ मत्स्य पालनको लागि उपयुक्त पानी तथा माटोको गुणस्तर बारे साधारण ज्ञान
- ३.१० मत्स्य पालनको लागि नयाँ पोखरी निर्माण गर्ने तरिका र ध्यान दिनुपर्ने कुराहरूबारे साधारण ज्ञान
- ३.११ माउ माछा पोखरी व्यवस्थापन
- ३.१२ भाले र पोथी माउ पहिचान गर्ने तरिका तथा माउ माछाको व्यवस्थापन

मसुर्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मसुर्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.१३ माछाको प्रजनन विधि: प्राकृतिक, अर्ध-कृत्रिम तथा कृत्रिम प्रजननको तयारी तथा व्यवस्थापन तरिकाहरू
- ३.१४ मत्स्य विज उत्पादन: भुसुना भुराको उत्पादन, सानो भुरा हुर्काउने तरिका र ठूलो भुरा हुर्काउने तरिका
- ३.१५ माचा भुरा ढुवानी गर्ने विधि
- ३.१५.१ ढुवानी गरिने माछा भुरामा हुनुपर्ने गुणहरू
- ३.१५.२ माछा भुरा ढुवानीको लागि कण्डिसनिङ्ग र त्यसका फाईदाहरू
- ३.१५.३ भुरा ढुवानी गरिनेपानीको गुणस्तर
- ३.१५.४ माछा भुरा प्याकेजिङ्ग गर्ने तरिका
- ३.१६ खानेमाछा उत्पादन व्यवस्थापन:
- ३.१६.१ पोखरीको तयारी: चून, मलखादको प्रयोग बारे जानकारी
- ३.१६.२ माछा भुरा स्कटिङ्ग, संख्या निर्धारण र विभिन्न जातका माछा भुराको स्कटिङ्ग अनुपात सम्बन्धी जानकारी
- ३.१७ माछा उत्पादनको लागि आवश्यक आहाराहरूको पौष्टिक तत्व बारे साधारण ज्ञान र त्यसको व्यवस्थापन
- ३.१८ माछाको वृद्धि, जीव तथा दैनिक हेरचाह
- ३.१९ माछाको प्रतिपक्षी जीवहरू, हानिकारक किराहरू एवं पानीमा उम्रने विभिन्न झारपातहरू र तिनीहरूको नियन्त्रण बारे ज्ञान
- ३.२० माछामा लाग्ने परजीवीजन्य रोगहरू, रोहका कारण, पहिचान र औषधोपचारका तरिकाहरू
- ३.२१ माछा उत्पादनको मूल्यांकन गर्ने तरिका र माछाको बजार व्यवस्थापनका तरिकाहरू
- ३.२२ माछा मार्ने तथा समात्रे मुख्य उपकरणहरू र तरिका
- ३.२३ मत्स्य विष तथा त्यसको प्रयोग गर्ने तरिका बारे ज्ञान
- ३.२४ प्राकृतिक जलाशयमा मत्स्य पालन:

मस्य्याइदी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मस्य्याइदी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

३.२४.१ ताल तथा रिजरभ्वायरहरूमा मत्स्य पालन प्रविधि
३.२४.२ इन्क्लोजर मा मत्स्य प्रविधिहरू

३.२५ माछा उत्पादनोपरान्त संरक्षण प्रविधिहरू

४. कृषि, पशुपंक्षी तथा मत्स्य सम्बन्धी

४.१ नेपालको संविधानमा कृषि तथा खाद्य सम्बन्धी व्यवस्था

४.२ पशु स्वस्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०५६

४.३ जलचर संरक्षण ऐन, २०१७

४.४ दाना पदार्थ ऐन, २०३३ र नियमावली, २०४१

४.५ पशु बधशाला तथा मासु जाँच ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०५७

४.६ प्रदेश कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन, २०७७

४.७ पशु ढुवानी मापदण्ड, २०६४

४.८ बर्ड फ्लु नियन्त्रण आदेश, २०६४ (चौथो संशोधन समेत)

४.९ एक स्वास्थ्य सणनीति, २०७६

४.१० पशुपंक्षी/मत्स्य अनुसन्धानको संरचना तथा भूमिका

४.११ नेपालमा पशुपंक्षी तथा मत्स्य पालनको संक्षिप्त इतिहास तथा वर्तमान अवस्था

४.१२ गण्डकी प्रदेशको अतिरिक्त योजनामा कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य सम्बन्धी भएका व्यवस्थाहरू

४.१३ नेपालको अर्थतन्त्रमा पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासको महत्व

४.१४ पशुपंक्षी/मत्स्य विकास कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यक्रम तर्जुमा आधारहरू

४.१५ पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रम, ऋण, विमा, उत्पादन सामग्री, औजार तथा उपकरण, बजार तथा मूल्य व्यवस्था

४.१६ पशुपंक्षी तथा मत्स्य दिगो एवं व्यवसायिक उत्पादन, पशुपंक्षी/मत्स्य विकासका प्रमुख अवसर तथा चुनौतीहरू

४.१७ कृषि विकासमा करिषि/पशु सेवा प्रसारको महत्व, सीमितता र प्रभावकारीता

मसुर्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मसुर्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.१८ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य प्रसारका विभिन्न तरिकाहरु र तिनको तुलनात्मक फाइदा र सीमितता
४.१९ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य विकासमा समुह पद्धती प्रकृया र कार्यान्वयन तथा अगुवा कृषक छनौटको आधारमा, भूमिका र परिचालन
४.२० कृषि विकासमा ग्रामिण पूर्वाधार सिँचाई, कृषि सडक आदिको महत्व
प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिने छ।

प्रथम पत्र (वस्तुगत)					
भाग	खण्ड	विषयवस्तु	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	प्रश्न संख्या x अङ्क
I	(A)	सामान्य ज्ञान (GENERAL AWARENESS)	बहुवैकल्पिक	३०	१५ प्रश्न x २ अङ्क=३०
	(B)	सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (GENERAL APTITUDE TEST)	प्रश्न (MCQs)	२०	१० प्रश्न x २ अङ्क=२०
II	-	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (JOB BASED KNOWLEDGE)		५०	२५ प्रश्न x २ अङ्क= ५०

प्रथम पत्रको भाग (PART II) सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based-knowledge) को पाठ्यक्रमका एकाइबाट परीक्षामा यथासम्भव देहाय बमोजिम प्रश्नहरु सोधिने छ।

पाठ्यक्रमका एकाइ	1	2	3	4
प्रश्न संख्या	6	6	6	7

मस्य्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मस्य्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपूर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

भाग (Part II):-

सेवा सम्बन्धित कार्यज्ञान (Job Based- Knowledge)

खण्ड (Section) (A) = ५० अङ्क

१. भेटेरिनरी

१.१ आन्तरिक परिजीवी: नाम्ले जुका, गोलो जुका, फिते जुकाका प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.२ बाह्य परजीवी: किर्ना, जुम्मा, उपियाँ, तथा लुतोको प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.३ प्रमुख ब्याक्टरियल रोगहरू: भ्यागुते रोग, पट्केरोग, चरचरे रोग, इन्टेरोटोसेमिया, थुनेलो, खषयरोग र जोन्स रोग काफ स्कोर र कोलिब्यासिलोसिस, फाउल टाइफाइड, कुखुराको हैजा, पुल्लोरम, खुर कुहिने रोग, ब्रुसेलोसिस तथा माइकोप्लज्मोस लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.४ प्रमुख भाइरल रोगहरू: गौगोटि, पि.पि.आर, एभिएन ईन्फ्लुयन्जा, एभिएन लिम्फोर्ड ल्युकोसिस, खोरेत, रेबिज, स्वाइन फिवर, कुखुराको विफर, गम्बरो, रनिखेत तथा मरेक्स रोगका लक्षण, निदान, उपचार तथा रोकथाम:

१.५ निम्न प्रजनन सम्बन्धी विकृति: कारण, लक्षण, उपचार तथा रोकथाम

१.५.१ साल नझर्ने

१.५.२ तुहिने

१.५.३ डिस्टोर्किया

१.५.४ बाँझोपन

१.६ जुनोटिक रोगहरू: दुधबाट सर्ने रोगहरू, मुसाबाट सर्ने रोगहरू र नेपालका प्राथमिकता जुनोटिक रोगहरू

१.७ पशुपन्छीमा भिटामिन र खनिजको कमिबाट हुने रोगहरू

मस्य्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मस्य्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

- १.८ गाईभैसीका मेटाबोलिक रोगहरू: मिल्क फिबर, किटोसिस र डाउनर काउ सिन्ड्रोम
- १.९ ढुसि तथा ढुसि जन्य पदार्थबाट हुने रोगहरू
- १.१० प्रोटोजोवल रोगहरू: कक्सिडियोसिस तथा रक्त प्रोटोजोवल रोगहरूका प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम
- १.११ Emerging र Re-emerging पशु रोगहरू
- १.१२ नमुना सङ्कलन तथा सम्प्रेषण विधि
- १.१३ आधारभूत प्रयोगशाला उपकरणहरू तथा निर्मलिकरणका तरीकाहरू

२. लाईभस्टक, पोल्ट्रि एण्ड डेरी डेभलपमेन्ट

- २.१ गाईभैसीका जातहरू, तिनीहरूको शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू
  - २.१.१ उन्नत जात: जर्सी, होलस्टिन फ्रिजियन, ब्राउन स्वीस, हरीयाना
  - २.१.२ स्थानीय जात: अछामि, लुलु, खैला र चौरी
  - २.१.३ उन्नत जात: मुरा, निलिरभि भैसी
  - २.१.४ स्थानीय जात: लिसे, पाकोटे र गड्डि
- २.२ उन्नत तथा स्थानीय बाखाका जातहरू, तिनीहरूको शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू
  - २.२.१ जमुनापारी, बोयर, बारबरी, सानन, च्याङ्ग्रा, सिन्हाल, खरी (पहाडि), तराई बाखा
- २.३ उन्नत तथा स्थानीय भेडाका जातहरू, तिनीहरूको शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू
  - २.३.१ उन्नत नश्ल: रामबुलेट, पोलवर्थ, बोर्डरलाइसेस्टर, रोम्नीमार्स, मेरिनो
  - २.३.२ स्थानीय नश्ल: भ्याङ्लुङ, बरुवाल, कागे, लामपच्छे
- २.४ उन्नत तथा स्थानीय सुडगुरका जातहरू, तिनीहरूको शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू
  - २.४.१ उन्नत जात: लयान्ड्रेस, योर्कसायर, हेम्पसायर, डियुरोक

मस्य्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मस्य्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

२.४.२ स्थानीय जात: च्वाचे र हुराका शारिरिक तथा उत्पादन विशिषताहरू

२.५ उन्नत जातका कुखुराहरू: न्युहेम्पसायर, अष्ट्रलोर्प, ह्वाइट लेगहर्न, गिरिराज तथा स्थानीय जातको कुखुरा साकिनिको शारिरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू

२.६ खरायो: ऊन तथा मासुको लागि पालिने खरायोका जातहरू र तिनिहरूको विशेषता

२.७ पशु आनुवांशिक श्रोत संरक्षण, विकास तथा उपयोग

२.८ व्यवसायीक पन्छीपालन विधि-- जात, खोर, दानापानी, खोप व्यवस्थापन

२.९ पशुपन्छी प्रजननका लागि छनौट तथा प्रजनन विधि

२.१० भाले खोजेको पोथीको लक्षण तथा प्रजनन गराउने उपयुक्त समय

२.११ कृत्तम गर्भाधान विधि, पशु प्रजननको महत्त्व, कृत्रिम गर्भाधान कार्यमा उपयोग हुने उपकरणहरूको नाम तथा प्रयोग विधि प्रयोग विधी, Estrus Cycle, प्रजननसंग सम्बन्धित गाईभैसीको शरीरबाट निस्कने हर्मोन बारे साधारण जानकारी

२.१२ पौष्टिक तत्वहरूको वर्गिकरण: कार्बोहाइड्रेट, प्रोटिन, चिल्लो पदार्थ, भिटामिन र खनिज पदार्थ

२.१३ पशुपन्छीहरूको लागि सन्तुलित दाना तयार गर्ने विधी

२.१४ घाँसपात संरक्षण: घाँस सुकाउने विधी र उपयोगिता

२.१५ परालमा युरिया प्रयोग गर्ने विधि र उपयोगिता

२.१६ उन्नत चरन घाँस तथा घाँस खिती तरीका

२.१७ कोसे घाँस: स्टाईलो, बर्सिम, कुड्जु, सिराट्रो, सेन्ट्रो, बोडी (Cow Pea), व्हाइट क्लोभर, रेडक्लोभर, कोटे, लुसर्न, डेस्मोडियम, केराउ, भेच

२.१८ अकोषे घाँस: नेपियर, पारा, सेटेरीया, किकियु, राइग्रास, कक्सफुट, जै

२.१९ डाले घाँस: इपिल इपिल, वडहर, कोइरालो, टाँकी, काभ्रो, पाखुरी, किम्बु, दवदवे, पैयु, बकेना, निभारो, बैस, भोटेपिपल

मस्युड्डी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मस्युड्डी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

- २.२० नेपालमा घाँसेबालीका बीउ प्रमाणीकरण पद्धती
- २.२१ प्रचलित तथा उन्नत व्यवस्था अनुसार पशुपन्छीको गोठ र खोर बनाउन ध्यान दिनुपर्ने आधारहरू (गाई, भैसी, भेडा, कुखुरा, खरायो)
- २.२२ विभिन्न पशुपन्छीको भाले, माउ तथा बच्चाको स्याहार सुसार तथा आहारको व्यवस्था
- २.२३ पशुपन्छीको गोठ, खोर सफासुघर राख्ने र जैविक सुरक्षा विधी
- २.२४ स्वच्छ दुध तथा स्वच्छ मासु उत्पादन
- २.२५ दुग्ध प्रशोधन गर्ने विधी
- २.२६ क्रिम, बटर, चिज, कुरौनी, घिउ, आइसक्रिम, दहि बनाउने विधी

३. फिसरिज

- ३.१ माछाको परिभाषा, बाहिरी स्वरूप, विभिन्न अंग र ती अंगका कार्यहरू
- ३.२ नेपालमा पालिएका स्वदेशी र विदेशी माछाहरू र तिनका आहारविहार बारे साधारण ज्ञान
- ३.३ मत्स्य पालन पद्धती: पोखरी मत्स्य पालन, पिजडामा मत्स्य पालन तथा रेसवेमा मत्स्य पालन
- ३.४ मत्स्य पालनका तरिका (माछा तातको आधारमा)
  - ३.४.१ एक जातिय मत्स्य पालन
  - ३.४.२ बहुजातिय मत्स्य पालन
- ३.५ मत्स्य पालनका तरिका (सघनताको आधारमा)
  - ३.५.१ सामान्य मत्स्य पालन
  - ३.५.२ अर्ध सघन मत्स्य पालन
  - ३.५.३ सघन मत्स्य पालन
- ३.६ एकीकृत मत्स्य पालन तथा व्यवस्थापन
  - ३.६.१ धानखेतमा मत्स्य पालन

मस्य्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मस्य्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.६.२ पशुपालन र मत्स्य पालन
- ३.६.३ फलफूल, तरकारी खेती र मत्स्य पालन
- ३.७ गाउँघरमा रहेका पुरानो पोखरीहरूमा माछा पालन तथा व्यवस्थापन
- ३.८ माछा पालनको लागि पोखरीको निर्माण गर्न उपयुक्त स्थलको छनौटका आधारहरू
- ३.९ मत्स्य पालनको लागि उपयुक्त पानी तथा माटोको गुणस्तर बारे साधारण ज्ञान
- ३.१० मत्स्य पालनको लागि नयाँ पोखरी निर्माण गर्ने तरिका र ध्यान दिनुपर्ने कुसहरूबारे साधारण ज्ञान
- ३.११ माउ माछा पोखरी व्यवस्थापन
- ३.१२ भाले र पोथी माउ पहिचान गर्ने तरिका तथा माउ माछाको व्यवस्थापन
- ३.१३ माछाको प्रजनन विधि: प्राकृतिक, अर्ध-कृत्रिम तथा कृत्रिम प्रजननको तयारी तथा व्यवस्थापन तरिकाहरू
- ३.१४ मत्स्य विज उत्पादन: भुसुना भुराको उत्पादन, सानो भुरा हुर्काउने तरिका र ठूलो भुरा हुर्काउने तरिका
- ३.१५ माचा भुरा ढुवानी गर्ने विधि
  - ३.१५.१ ढुवानी गरिने माछा भुरामा हुनुपर्ने गुणहरू
  - ३.१५.२ माछा भुरा ढुवानीको लागि कण्डिसनिङ्ग र त्यसका फाईदाहरू
  - ३.१५.३ भुरा ढुवानी गरिनेपानीको गुणस्तर
  - ३.१५.४ माछा भुरा प्याकेजिङ्ग गर्ने तरिका
- ३.१६ खानेमाछा उत्पादन व्यवस्थापन:
  - ३.१६.१ पोखरीको तयारी: चून, मलखादको प्रयोग बारे जानकारी
  - ३.१६.२ माछा भुरा स्कटिङ्ग, संख्या निर्धारण र विभिन्न जातका माछा भुराको स्कटिङ्ग अनुपात सम्बन्धी जानकारी
- ३.१७ माछा उत्पादनको लागि आवश्यक आहाराहरूको पौष्टिक तत्व बारे साधारण ज्ञान र त्यसको व्यवस्थापन

मस्यार्इदी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मस्यार्इदी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.१८ माछाको वृद्धि जाँच तथा दैनिक हेरचाह
- ३.१९ माछाको प्रतिपक्षी जीवहरू, हानिकारक किराहरू एवं पानीमा उम्रने विभिन्न झारपातहरू र तिनीहरूको नियन्त्रण बारे ज्ञान
- ३.२० माछामा लाग्ने परजीवीजन्य रोगहरू, रोहका कारण, पहिचान र औषधीउपचारका तरिकाहरू
- ३.२१ माछा उत्पादनको मूल्यांकन गर्ने तरिका र माछाको बजार व्यवस्थापनका तरिकाहरू
- ३.२२ माछा मार्ने तथा समात्ने मुख्य उपकरणहरू र तरिका
- ३.२३ मत्स्य विष तथा त्यसको प्रयोग गर्ने तरिका बारे ज्ञान
- ३.२४ प्राकृतिक जलाशयमा मत्स्य पालनः
- ३.२४.१ ताल तथा रिजरभवायरहरूमा मत्स्य पालन प्रविधि
- ३.२४.२ इन्क्लोजर मा मत्स्य प्रविधिहरू
- ३.२५ माछा उत्पादनोपरान्त संरक्षण प्रविधिहरू
४. कृषि, पशुपंक्षी तथा मत्स्य सम्बन्धी
- ४.१ नेपालको संविधानमा कृषि तथा खाद्य सम्बन्धी व्यवस्था
- ४.२ पशु स्वस्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०५६
- ४.३ जलचर संरक्षण ऐन, २०१७
- ४.४ दाना पदार्थ ऐन, २०३३ र नियमावली, २०४१
- ४.५ पशु बधशाला तथा मासु जाँच ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०५७
- ४.६ प्रदेश कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन, २०७७
- ४.७ पशु हुवानी मापदण्ड, २०६४
- ४.८ बर्ड फ्लु नियन्त्रण आदेश, २०६४ (चौथो संशोधन समेत)
- ४.९ एक स्वास्थ्य सणनीति, २०७६
- ४.१० पशुपंक्षी/मत्स्य अनुसन्धानको संरचना तथा भूमिका
- ४.११ नेपालमा पशुपंक्षी तथा मत्स्य पालनको संक्षिप्त इतिहास तथा वर्तमान अवस्था

मस्याङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७३

मस्याङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.१२ गण्डकी प्रदेशको आवधिक योजनामा कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य सम्बन्धी भएका व्यवस्थाहरू
- ४.१३ नेपालको अर्थतन्त्रमा पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासको महत्व
- ४.१४ पशुपंक्षी/मत्स्य विकास कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यक्रम तर्जुमा आधारहरू
- ४.१५ पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रम, ऋण, विमा, उत्पादन सामग्री, औजार तथा उपकरण, बजार तथा मूल्य व्यवस्था
- ४.१६ पशुपंक्षी तथा मत्स्य दिगो एवं व्यवसायिक उत्पादन, पशुपंक्षी/मत्स्य विकासका प्रमुख अवसर तथा चुनौतीहरू
- ४.१७ कृषि विकासमा कृषि/पशु सेवा प्रसारको महत्व, सीमितता र प्रभावकारिता
- ४.१८ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य प्रसारका विभिन्न तरिकाहरू र तिनको तुलनात्मक फाइदा र सीमितता
- ४.१९ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य विकासमा समुह पद्धती प्रकृया र कार्यान्वयन तथा अगुवा कृषक छनौटको आधारमा, भूमिका र परिचालन
- ४.२० कृषि विकासमा ग्रामिण पूर्वाधार सिँचाई, कृषि सडक आदिको महत्व
- द्वितीय पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)					
पत्र	विषय	खण्ड	अङ्कभार	छोटो उत्तर	लामो उत्तर
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (JOB BASED KNOWLEDGE)	(A)	५०	६ प्रश्न * ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न x १० अङ्क = २०
		(B)	५०	६ प्रश्न * ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न x १० अङ्क = २०

खण्ड	छोटो उत्तर				लामो उत्तर			
	Section A		Section B		Section A		Section B	
पाठ्यक्रम एकाइ	1	2	3	4	1	2	3	4
प्रश्न सङ्ख्या	3	3	3	3	1	1	1	1

मस्यार्ङ्दी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भुलभुले लमजुङ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मस्यार्ङ्दी गाउँपालिकाको करार सेवामा पदपुर्ती गर्न मिति २०८१/०५/१८ गते प्रकाशित विज्ञापन नं. ०३-
२०८१/८२ ना.प.से.प्रा, ना.प.स्वा.प्रा सहायक चौथो पदको परिक्षाको पाठ्यक्रम

मस्यार्ङ्दी गाउँपालिका